

(ingezonden brief Partos, 18 februari 2009)

BEZUINIGEN OP ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IS CONTRAPRODUCTIEF EN KORTZICHTIG

Volgens een peiling van Radio1 ziet de Nederlandse burger ontwikkelingssamenwerking als een van de posten waar het eerst op bezuinigd kan worden. Dat is een vanzelfsprekende reflex, vooral na een jaar waarin enkele slecht geïnformeerde opinieleiders dit onderdeel van de rijksbegroting voortdurend als goedbedoelde maar vrij hopeloze geldsmijterij hebben weggezet. Toch zijn er gemakkelijk een aantal redenen te bedenken waarom dit geen verstandige koers zou zijn.

In de eerste plaats gaat er sowieso al fors bezuinigd worden op het budget voor ontwikkelingssamenwerking, omdat dit in ons systeem zit ingebakken. Vanwege de koppeling aan het BNP beweegt ontwikkelingssamenwerking automatisch mee met de conjunctuur. Vandaar dat minister Koenders enkele dagen geleden al verwachtte dat zijn bestedingsruimte dit jaar met minimaal 300 miljoen euro zal krimpen. In de tweede plaats zou dit strijdig zijn met het principe 'de vervuiler betaalt'. Het zijn immers niet de ontwikkelingslanden die deze crisis hebben veroorzaakt, maar de Westerse wereld, die heeft gefaald om in te grijpen toen haar financiële mechanismen in een graaicultuur ontaardden. Om dan de allerarmsten de rekening te laten betalen, zou eerder boosaardig dan cynisch zijn. In de derde plaats houdt het huidige niveau van mondiale ontwikkelingshulp wereldwijd meer dan 950 miljoen mensen nog maar net in leven. Iedere bezuiniging op dit gebied zal voor talloze mensen het verschil tussen 1-dollar-per-dag en de hongerdood betekenen. In de vierde plaats is het een misvatting van ons om te denken dat mensen in ontwikkelingslanden het toch allemaal niet zullen begrijpen. Wanneer we nu schaamteloos onze sores op hen afwentelen, moeten we straks niet zeuren wanneer we een rekening van onbeheersbare migratie en mondiale piraterij en terrorisme gepresenteerd krijgen. In de vijfde plaats toont deze crisis glashelder aan dat de wereldwijde onderlinge afhankelijkheid groter is dan ooit. In de kleine maar volledig verstrengelde wereld van vandaag is het een illusie om te denken dat wij Nederland zouden kunnen beschermen door andere landen enkele promillen van ons BNP te onthouden. In de zesde plaats dienen we ons te realiseren dat er per saldo ieder jaar nog steeds miljarden euro's meer van ontwikkelingslanden naar rijke landen stromen dan andersom, en dat tegen die achtergrond ontwikkelingssamenwerking nog steeds een schamel doekje-voor-het-bloeden is. In de zevende plaats wordt het economisch belang van de sector Internationale Samenwerking voor Nederland nogal eens onderschat. Nog afgezien van de werkgelegenheidsaspecten, profiteren Nederlandse bedrijven aanzienlijk van de orders van Wereldbank, VN-organisaties en EU en door levering van goederen en diensten aan de sector. En in tegenstelling tot wat in de media soms wordt gesuggereerd, kunnen Nederlandse particuliere hulporganisaties vergelijkingen met de overheid (bilaterale problematiek), VN-organisaties (notoir inefficiënt) of het bedrijfsleven (percentage voortijdig afgeschreven investeringen, mislukte fusies en graaicultuur) goed doorstaan. In de achtste plaats: ondanks onze relatief geringe financiële bijdrage (jaarlijks zo'n 4 miljard euro) en onze hoge invoerrechten op

landbouwproducten, staat Nederland nog steeds aan de top als het gaat om de kwaliteit van ontwikkelingssamenwerking, een positie die ons politiek en economisch al jarenlang wereldwijd belangrijke goodwill oplevert. Zouden we als klein land deze rol als internationale voorhoedespeler daadwerkelijk willen verruilen voor een tijdelijk en uiterst klein differentiaal verschil in het begrotingstekort? Er zijn ook andere opties.

In plaats van in beproevingen kunnen we ook in kansen denken. We zouden ons ook kunnen realiseren dat de manier van denken die ons in deze crisis heeft gebracht, niet de manier is die ons er weer uit gaat helpen. Laten we hopen dat de Nederlandse politiek zich niet laat verleiden tot vanzelfsprekende reflexen, maar tot een visie komt die verder reikt dan onze landsgrenzen en de dag van vandaag. Want daar zijn onze nationale belangen uiteindelijk het meest mee gediend. In het licht van de mondiale crises op het gebied van voedsel, energie en klimaat, is het handhaven van onze inspanningen voor ontwikkelingssamenwerking hier onlosmakelijk mee verbonden.

Marie-Trees Meereboer,
directeur